

* **βαλανοκέρας** επίθ. βαλανοκέρας Κύπρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. βαλάνι καὶ κέρας.

Ὁ ἔχων κέρατα μικρὰ ὡς βαλάνους, ἐπὶ βοός.

βαλανόκουππα ἡ, Λεξ. Αἰν. βιλανόκουππα Στερελλ. (Ἀρτοτ.) βιλανόκ'ππα Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά.

Ἐκ τῶν οὐσ. βαλάνι καὶ κούππα.

Βαλανίδι 1β, δ ἰδ. : Φρ. Νῆα βιλανόκ'ππα κρασί - νιρὸ κττ. (ἐλαχίστη ποσότης).

βάλανος ὁ, ἀμάρτ. βέλανος Σέριφ. βέλανας Τήν.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. βάλανος.

Βαλανιδεῖα, δ ἰδ. Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Βέλανος καὶ τοπων. Μύκ. Σῦρ.

* **βαλανόσπορος** ὁ, βιλανόσπορους Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. βαλάνι καὶ σπόρος.

Βάλανος κατάλληλος διὰ φύτευσιν.

βαλανότοπος ὁ, Λεξ. Ἡπίτ.

Ἐκ τῶν οὐσ. βαλάνι καὶ τόπος.

Βαλανιδότοπος, δ ἰδ.

βαλαντικό τό, Πελοπν. (Καρδαμ. Μεσσ. Τριφυλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. βαλαντῶνω καὶ τῆς καταλ. -ικό.

Στενοχωρία, λύπη ἢ πάθος τι. Ἡ λ. συνήθως ἐν ἀραις : Πόνος καὶ βαλαντικό νὰ σὲ πιάσῃ! Καρδαμ. Νὰ κάμῃ πάθος καὶ βαλαντικό! Μεσσ. Κάμινω καὶ βαλαντικό! Τριφυλ.

* **βαλάντοβο** τό, βαλάντουβου Μακεδ.

Τὸ γεωγραφικὸν ὄν. Βαλάντοβο.

Εἶδος σταφυλῆς ἐκ τοῦ ὁμωνύμου χωρίου.

βαλάντωμα τό, σύννηθ. βαλάδωμα πολλαχ. βαλάντουμα βόρ. ιδιῶμ. βαλάδουμα πολλαχ. βορ. ιδιῶμ.

Ἐκ τοῦ ρ. βαλαντῶνω.

1) Ἐξάντλησις σωματικὴ σύννηθ. 2) Στενοχωρία, λύπη σύννηθ. : Τοῦ βαλάντουμα πῶχ' ἔς τ'ν καρδιὰ δὲν τ'ν ἀφίψ' νὰ κάψ' τίπουτις Ἡπ. (Ζαγόρ.)

βαλαντῶνω σύννηθ. βαλαδῶνω πολλαχ. βαλαντῶνω βόρ. ιδιῶμ. βαλαδῶνω πολλαχ. βορ. ιδιῶμ. βαλαδῶνω Πελοπν. (Ἀνδρίτσ.) λαβαντῶνω Μακεδ. (Ἀβδέλλ.) Μέσ. βαλαντοῦμαι ΚΚρυστάλλ. Ἔργα 2,59 βανταλώνωμι Θεσσ.

Πιθανῶς ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. βαλάντιον. Ὁ ΦΚουκουλ. ἐν Λεξικογρ. Ἀρχ. 6 (1924) 317 ἐτυμολογεῖ ἐκ τοῦ *μαλατῶνω - *μαλαντῶνω, ὃ ἐκ τοῦ ἐπιθ. μαλατός < Ἰταλ. *malato* = ἀσθενής.

1) Στενοχωρῶ τινά, ἀποπνίγω, καταβάλλω πρὸ πάντων διὰ τῆς θερμότητος καὶ τοῦ κόπου πολλαχ. : Ἡ ζέστη μὲ βαλάντωσε πολλαχ. Οὐ καπνὸς βαλάντουσι τοῦ σπιτί (ἐνέπλησεν αὐτὸ καὶ ἀπέπνιξε τοὺς ἐν αὐτῷ) Σάμ. Καὶ ἀμτβ. ἀποκάμνω, ἀπαυδῶ ἔνεκα ὑπερβολικοῦ καύσωνος ἢ κόπου κττ. σύννηθ. : Βαλάντωσα ἀπὸ τὴν πολλὴ δουλειά. Βαλάντωσα ἀπὸ τῆς ζέστη - τὸν ἥλιο - τὸ λιμπύρι κττ. Βαλάντωσε ἀπὸ τὰ κλάματα τὸ παιδί σύννηθ. 2) Φλέγω, καίω πολλαχ. : Ποίημ.

Ν' ἀναδροσίουνε τῇ γῇ ποῦ βαλαντῶνει ὁ ἥλιος

ΑΚαμπάν. ἐν Ἀνθολ. Ἡ Ἀποστολίδ. 133. γ) Λιποθυμῶ Μακεδ. (Καταφύγ.) 2) Καταβάλλω τινά διὰ τῆς λύπης, στενοχωρῶ ψυχικῶς, θλίβω Εὐβ. Ἡπ. Μακεδ. Πελοπν. Στερελλ. κ.ά. : Μὲ βαλάντωσε μὲ τὴ φλυαρία του Εὐβ. Μὲ βαλάντωσε αὐτὸ τὸ παιδί Πελοπν. (Συκεῖα Κορινθ.) Μὲ βαλάντουσι μ' αὐτὰ ποῦ μοῦ 'πι Ἡπ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) Ἄσμ.

Τούρκα δέρονε τὴ σκλάβά της,

τὴν δέρονε καὶ μαλώνει | καὶ τὴ βαλαντῶνει

Ἡπ.

* Ὄρες μὲ κάνεις καὶ γελῶ κι ὄρες μὲ βαλαντῶνει (Πανδῶρ. 15,538).

Λαβαντουμένη μου καρδιὰ κι πικραμμένα χεῖλη, βουλὲς μὲ κάνεις κι γελῶ, βουλὲς μὲ λαβαντῶνει Μακεδ. (Ἀβδέλλ.) Καὶ ἀμτβ. θλίβομαι, στενοχωροῦμαι Εὐβ. Ἡπ. Μακεδ. Πελοπν. (Αἰγιάλ. Κορινθ.) Σίφν. κ.ά. : Βαλάντωσε ἀπὸ τὸν καημὸ τοῦ γιοῦ της Κορινθ. Ἡβαλάντωσε ἡ ψυχὴ μου Σίφν. Ἄσμ.

Μάννα, μὲ κόρη μὲ βαλάντωσε κ' εἶμαι βαλαντωμένος Αἰγιάλ.

Τ' ἔχεις, Ρήνα μ', κι κλαίς, | τ' ἔχεις κι βαλαντῶνει; Μακεδ. (Δεσπότης.)

Τ' ἄκουσε Πόλι κ' ἔσκασε κι ὁ Γαλατᾶς ἐστάθη, τ' ἄκουσε τὸ ρηγόπουλλο, βαρεὰ ἐβαλαντῶνη

Ἡπ. 3) Καθιστῶ τινά ἐξαλλον, ζαλίζω, τρελλαίνω ἐξ ἔρωτος Ἡπ. Θεσσ. Μακεδ. Πελοπν. Στερελλ. κ.ά. — ΚΚρυστάλλ. Ἔργα 2,80 : Ἄσμ.

Κουμπάρα, μὲ βαλάντωσε, μ' ἔχεις βαλαντωμένο, ποῦ'χεις τὸν ἄσπρο τὸ λαιμό, ποῦ'χεις τὰ μαῦρα μάτια Πελοπν. (Ἀρχαδ.)

Ἡ ἀγάπη μὲ βαλάντωσε, μ' ἔχει βαλαντωμένο

Πελοπν. (Καλάβρυτ.)

Τὸ φαντάζομαι κ' ἐγὼ | τί λελοῦδι θὰ γενῶ, σὲ τί κάμπους θὰ φνιρώσω, | τί καρδιές θὰ βαλαντῶσω Πελοπν. (Λάστ.)

Τὰ χοριτσάκια τὰ μορφα | οὔλα τὰ βαλάντωσα αὐτόθ.

Καὶ βαλαντῶνει τοῖς καρδιές, τρελλαίνει τοὺς λεβέντες Πελοπν. (Τριφυλ.)

Σίντ' ἀνθίζ' καὶ λουλουδίζη, | παλληκάρια στραγγουλίζει κι ὅταν παίρνῃ καὶ φουντῶνῃ, | παλληκάρια βαλαντῶνει Ἡπ. — Ποίημ.

Καὶ δὲ μὲ σκιάζουν, ἄρχοντα, ὄρητες καὶ φοβέρες, ἐμένα ἀγάπη μοναχὰ βαρεὰ μὲ βαλαντῶνει

ΚΚρυστάλλ. ἔνθ' ἀν. Καὶ μέσ. πάσχω ἐκ παραφόρου ἔρωτος Ἡπ. Θεσσ. Μακεδ. κ.ά.

Μετοχ. 1) Θηλ., ἔγκυος Ἡπ. Θράκ. (Αἰν.) κ.ά. : Ἄσμ. Ξανθὴ κόρη κοιμήθηκι σὶ μιὰ μηλῆα 'πουκάτου κι τὴν αὐγὴ σηκώθηκι βαρεὰ βαλαντουμένη

Αἰν. 2) Κουρασμένος, ἐξηντλημένος σωματικῶς σύννηθ. : Ἡρθε βαλαντωμένος ἀπὸ τὸ δρόμο - τὸ ταξίδι κττ. Εἶμαι βαλαντωμένη ἀπ' τὸν ἥλιο - τὴ ζέστη - τὴν κούρασι κττ. σύννηθ. Ἄσμ.

Τ' ἄλογα κουρασθήκανε βαρεὰ βαλαντωμένα

καὶ μηδὲ μπρὸς πηγαίνουνε καὶ μηδὲ πίσω πάνε

ΙΠολέμ. Χειμῶνανθ. 163. 3) Καταθλιμμένος, στενοχωρημένος Ἡπ. Μακεδ. Στερελλ. κ.ά. : Ἄσμ.

Βαλαντουμένη μου καρδιὰ καὶ πικραμμένα χεῖλη Μακεδ.

Βλάχα, τί εἶσαι ντερδιασμένη | κι βαρεὰ βαλαντουμένη;

Στερελλ. 4) Ὁ ἔχων σωματικὴν ἀδιαθεσίαν, κακοδιάθετος Κύθν. : Εἶμαι σὰ βαλαδωμένος. 5) Ὁ κατειλημμένος ὑπὸ παραφόρου ἔρωτος, ἐρωτόπληκτος, ἐρωτομανής Ἡπ. Μακεδ. Πελοπν. Στερελλ. κ.ά. : Ἄσμ.

Κι αὐτὸ δὲν εἶναι μέθυσμα, δὲν εἶναι μεθυμένο, μούν' εἶν' ἀπάνω σὲ σεβδά, εἶναι βαλαντωμένο, μιὰ κόρη τὸ βαλάντωσε κ' εἶναι βαλαντωμένο

Ἡπ.

Ἀπ' ἔρωτα παλληκαριοῦ εἶμαι βαλαντωμένη

(Νουμᾶς 130,7). Συνών. ἐρωτοχιτυπημένος. 6) Ἐκ-

πληκτος, κατάπληκτος Μακεδ. (Βλάστ.)

βαλαόρα ἡ, Ἡπ. — ΣΓρανίτσ. ἐν Ἡμερολ. Σκόκου 25,389 βελαόρα Μποέμ Ἀγριοιολούλ. 49 — Λεξ. Μπριγκ. Βλαστ. 286 βιλαόρα Ἡπ. Στερελλ. (Αἰτωλ.)

